

Информация

Нови варианти на вируса на Инфлуенца А по птиците и други аспекти на разпространението

Европа е изправена пред най-голямата епидемия от Инфлуенца А по птиците досега – нови варианти на Инфлуенца А по птиците „трудни и по-рискови”

Докато средствата за масово осведомяване продължават да отразяват предимно пандемията Covid-19, Европа се бори с най-голямата си епидемия от Инфлуенца А по птиците досега, според германския институт за здравеопазване на животните Friedrich-Loeffler-Institut (FLI). По-важното е, че краят на епидемията от Инфлуенца А по птиците все още не се вижда (FLI).

Инфлуенца А по птиците е широко разпространена и **вече няма толкова силно изразен сезонен характер**, колкото изглеждаше преди. Следователно трябва да се обмислят решения, различни от постоянното и масово умъртвяване на домашни птици.

Friedrich-Loeffler-Institutreporte (FLI) предупреждава, че ситуацията се развива по-драматично от миналата зима и че пролетта е все още далеч. Всеки ден се съобщават нови случаи при диви птици или при птици във ферми. Площта на разпространение също е голяма. Германски изследователи от FLI, твърдят, че **Европа никога досега не е преживявала толкова тежки огнища на Инфлуенца А по птиците.**

Броят на заразените птицеферми във Великобритания е много висок за това време на годината и по-голям от всякога. Снимка: Bert Jansen

От октомври 2021 г. досега (4.01.2022 г.) в Европа вирусът е открит при 675 диви птици и са съобщени 534 огнища при домашни (заден двор и търговски ферми) животни. Освен това вирусът е открит и при бозайници в няколко страни: при лисици в Холандия и Финландия, при тюлени в Германия и Швеция и при видри във Финландия.

Холандската организация за птицевъдство Avined също предупреждава, че епидемичната ситуация в Европа с Инфлуенца А е много напрегната. През последните дни бяха идентифицирани огнища в голяма ферма за кокошки носачки във Вьорн, **Белгия**, и във ферма за пуйки. Има и огнища на Инфлуенца А по птиците във ферма в задния двор в **Германия**. Случаите също продължават да нарастват в **Обединеното кралство**: вече са съобщени 57 огнища, последните 2 на 28 декември 2021 г. Освен това **Португалия** и **Словения** също наскоро докладваха за заразявания до Световната организация за здравеопазване на животните (ОИЕ).

През 2021 г. в **Обединеното кралство** инфлуенцата по птиците беше открита за първи път на 15 октомври при водни птици, отглеждани в плен. Към 17 декември 2021 г. вече има 50 огнища в Англия, 1 в Уелс и 2 в Шотландия, в сравнение с едва 26 през 2020 г. Това доведе до унищожаване на над половин милион птици, за да се контролира разпространението на болестта.

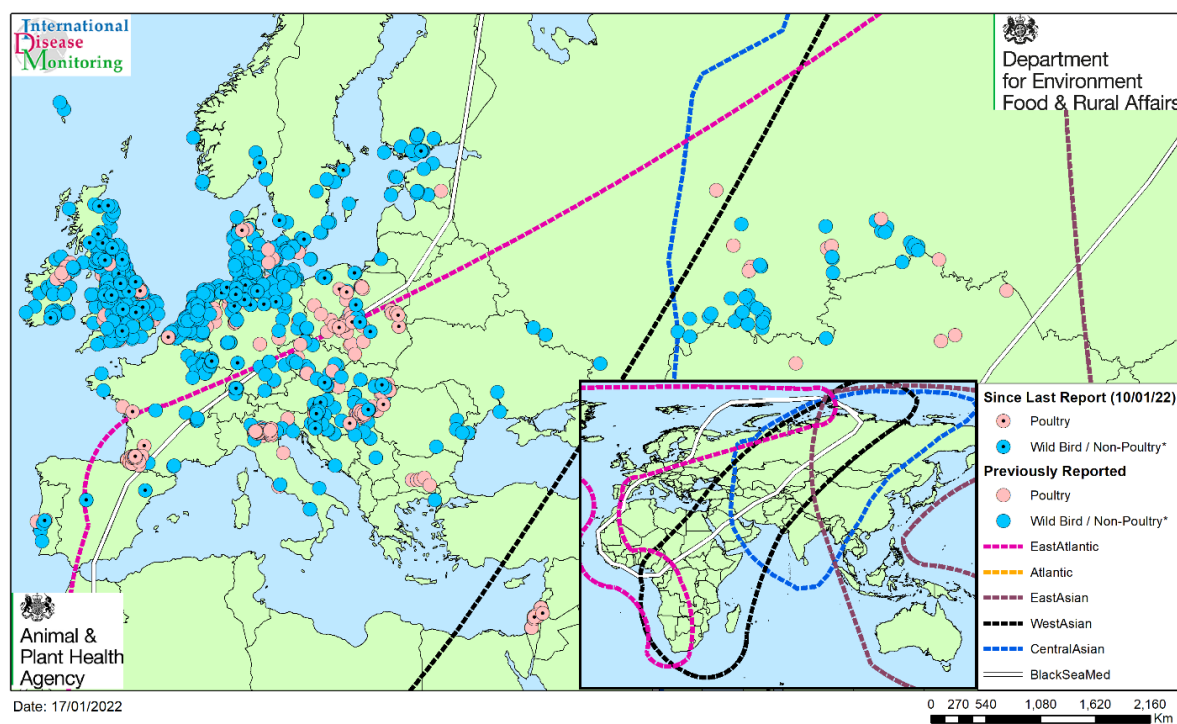
Тестването и наблюдението на диви птици показват, че в момента има високо разпространение на вируса сред дивите птици и това допринася за разпространението на болестта сред популациите на селскостопански и домашни птици.

Италия е най-силно засегнатата в Европа с 285 огнища и близо 4 милиона убити птици. Други страни, които съобщават за огнища на Инфлуенца А по птиците през последните месеци са **Полша, Холандия, Русия, Франция, Унгария, Ирландия, Чехия, Германия, Нидерландия, Люксембург, Дания, Швеция, Гърция и Португалия**.

България също е докладвала за ВПИП Н5 в пет стопанства, включително в две големи търговски ферми за домашни птици.

Миграция на птици

Един от миграционните пътища на дивите птици е през Северна Европа и Обединеното кралство. През пролетните и летните месеци тези птици прекарват времето си в размножаване и отглеждане на малките си в Североизточна Азия, където се смесват с други видове птици. Това позволява предаване на вируса и мутация. След това, когато мигрират през есенните и зимните месеци, те изхвърлят вирус с фекалиите си по пътя.

Highly Pathogenic Avian Influenza in Poultry and Non-Poultry*

September 2021 - January 2022

Overlay: Migratory Bird Flyways

OIE Data Only

*OIE Defined

Високопатогенна Инфлуенца А при домашни и не домашни птици Септември 2021 – януари 2022 г. С различни на цвят линии върху картата са отбелязани въздушните миграционни пътища на птиците

Д-р Холи Шелтън, ръководител на групата за грипни вируси на Pirbright¹, търси да разбере как генетичните промени във вирусите на Инфлуенца А могат да повлияят на разпространението на заболяването, отговорите на гостоприемника към инфекцията и патологията, свързана с болестта.

Шелтън каза, че вирусите на инфлуенцата по птиците са различни от тези, които могат да заразят хората, тъй като не могат лесно да заразяват хора и трябва да се променят и адаптират, за да направят това. Водолюбивите птици са естествен резервоар за вируси на Инфлуенца А по птиците, но обикновено развиват по-малко клинични симптоми или изобщо не развиват клиника и водят до разпространението на

¹<https://www.pirbright.ac.uk/influenza>

болестта сред домашните птици през миграционния сезон между октомври и март всяка година.

Инфлуенца А по птиците е тук, за да остане

Инфлуенца А по птиците е широко разпространена и **вече няма толкова силно изразена сезонност**, колкото изглеждаше преди. В предишните години вирусът се появяваше главно в страни с много водоеми, като Нидерландия. Това често се случваше само по време на миграционния сезон, най-често през последните месеци на годината. Сега вирусът се появява и в по-сухи райони и присъства през цялата година. Например, вирусът беше открит в гнезда с млади птици миналата пролет в Нидерландия.

Ето защо трябва да се обмислят решения, различни от постоянното умъртвяване на домашни птици в момента, в който вирусът се появи в някоя птицеферма. Това становище изразява г-н Де Йонг – председател на нидерландската организация LTO Nederland – отдела за птици на земеделие и градинарство в отговор на изследванията на FLI. Според LTO Nederland една ваксина може да предложи разрешение на проблема.

Генетичен състав на вирусните щамове на Инфлуенца А е различен от предишни години

Масовите затваряния, дължащи се на разпространение на вируси, продължават да засягат и собствениците на домашни птици и птици в плен в цял свят, а учените казват, че последното изследване на тазгодишната инфлуенца по птиците показва различен генетичен състав.

Поради **големия брой варианти**, настоящата вълна от Инфлуенца А по птиците, наблюдавана в Азия и Европа, има по-голям риск от разпространение при хората, предупреждава Световната организация за здравеопазване на животните (ОИЕ).

ОИЕ съобщава, че множество подтипове на вирусите на НРАІ са циркулирали в различни популации от птици в голям географски мащаб.

Разпространението на високопатогенната инфлуенца А по птиците (ВПИП) предизвиква безпокойство, тъй като огнища водят до смърт и умъртвяване на десетки милиони птици, търговски ограничения и прекъсване на търговията.

Генералният директор на ОИЕ, Моник Елойт, каза пред Ройтерс в скорошно интервю: „Този път ситуацията е по-трудна и по-рискова, защото виждаме да се появяват повече варианти, което ги прави по-трудни за проследяване“. Тя добави, че рискът е вирусът да мутира или да се смеси с човешки грипен вирус, който може да се предава между хората и след това „внезапно да придобие ново измерение“.

По данни на ОИЕ различни подтипове ВПИП са докладвани от повече от 40 държави през последните 6 месеца (съобщение през ноември 2021 г.) и 15 държави са докладвали за огнища на Инфлуенца А по птиците при домашни птици между октомври и края декември 2021 г., предимно щам H5N1.

През последните години множество подтипове на НРАІ вирусите циркулират в различни популации от птици в голям географски мащаб. По-специално, през 2021 г. е докладвана безпрецедентна генетична вариабилност на подтиповете при птиците, което създава епидемиологично предизвикателен пейзаж.

Инфлуенца А вируси от щамове H5N1, H5N3, H5N4, H5N5, H5N6 или H5N8 са подтиповете, които понастоящем циркулират в популациите на домашни и диви птици по целия свят (ОИЕ).

Общо около 850 души са били съобщени за заразени с щама H5N1, от които половината са починали (ОИЕ) през годините след 2003 г. до сега. Елойт подчерта обаче, че повечето страни са се научили да ограничават огнищата на инфекция и предаването на хора ще бъде спорадично, тъй като Инфлуенца А по птиците обикновено се предава при близък контакт.

Тестване и наблюдение

Проведените изследвания и надзора на диви птици показват високо разпространение на вируса при тези птици, което допринася за разпространението на болестта в популациите на селскостопански и други домашни птици. Кралското дружество за защита на птиците² в Обединеното кралство съобщи през януари 2022 г., че Инфлуенца А по птиците вече е убила повече от 850 гъски в резервата Мерсхед близо до Дъмфрис:

„Вероятно се приближаваме до 4000 – със сигурност над 3000 – предимно бели гъски. Това е доста голям мащаб и има вероятност да се влоши. Това е безпрецедентно. Работя в района от 25 години и никога не си спомням да сме виждали толкова много птици да умират“, каза Андрю Биелински, управител на благотворителната организация.

По-подробен поглед върху генетичния състав на тези вируси показва, че те са различни от тези от предишни години. Предполага се, че това е в резултат на заразяването с вируса на множество птици от различни видове и това предоставя идеалната възможност за еволюцията на вируса. **Анализът на тези генетични промени не предизвиква тревога за повишено предаване към хора, но те вероятно влияят върху разпространението и тежестта на заболяването сред птиците.**

Засилване на контрола

Изследователите от института в Pirbright (UK) се занимават с подобряване на надзора и откриването на Инфлуенца А по птиците, както и разширяване на знанията за вируса в гостоприемниците, както птиците, така и бозайниците. Групата Pirbright Influenza Viruss участва в оценката кои щамове на вируса на Инфлуенца А по птиците могат бързо да се адаптират, за да причинят потенциални инфекции при хората. В допълнение, групата картографира промените в респираторния и стомашно-чревния микробиом на пилетата след вирусна инфекция и преценява дали приложението на пробиотици може да бъде полезно за контролиране на отделянето или предаването на тези вируси при птиците. Също така разработва подобрени ваксини за домашни птици, които могат да предотвратят репликацията и разпространението на вируса.

Тези ваксини са особено полезни в страни, където Инфлуенца А по птиците редовно се среща в домашните птици и контролът за предотвратяване на разпространението не е лесен.

Ваксина срещу Инфлуенца А по птиците

Големи фармацевтични компании работят върху ваксини срещу Инфлуенца А вирусите. Не всички държави обаче искат да въведат стратегия за ваксинация. Има опасения относно безопасността на месото и яйцата от ваксинирани птици. Но сега,

²<https://www.rspb.org.uk/>

когато вирусът се разпространява толкова бързо, все повече страни започват да се убеждават в необходимостта от други решения. Изследването на безопасността на продуктите от ваксинираните животни продължават, като някои учени твърдят, че са безопасни за консумация.

В близко бъдеще ще започне провеждането на опити с ваксини в Нидерландия, Белгия и Франция. Във Франция вирусът създава проблеми особено при патиците за уоен черен дроб.

Прилагането на ваксини за Инфлуенца А вирусите в птицевъдството в Европа ще стане след разрешение и одобрение на Европейската Комисия, но този процес ще бъде дълъг, бавен и само при условие, че се осигури високо покритие на вирусологичен надзор над ваксинираните стада от официалния контрол и държавни лаборатории на страните (Регламент 2016/429 Animal Health Law).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Повече случаи на НРАI Н5 при диви птици и огнища при домашни птици продължават да се докладват в цяла Европа и в Обединеното кралство през този сезон.

Общият брой на мигриращите диви водолюбиви птици (патици, гъски и някои видове лебеди) ще достигнат своя връх в Европа, като по-голямата част от зимуващите водолюбиви птици вече са пристигнали.

Има 516 потвърдени случаи на НРАI Н5 при диви птици само в Обединеното кралство до 17 януари 2022 г. при редица видове, включително значителен брой местни немигриращи птици от видове, като **ням лебед, канадска гъска и някои грабливи птици**, което показва, че са били изложени на инфекция на самия остров. Освен това потенциалните **видове „посредници“ (“bridje vectors”) като чайки, фазани и някои грабливи птици са изследвани с положителни резултати.**

В континентална Европа, птиците от **сем. Врановии и сем. Врбчовии**, които също могат да служат като видове посредници, са докладвани като заразени.

Неотдавна Европейският орган за безопасност на храните (ЕОБХ) съобщи, че между 15 септември и 1 декември 2021 г. в Европа (и Великобритания) са докладвани 219 огнища в птицевъдни обекти. От тях 35% са наблюдавани при пуйки за угояване, в сравнение с 9% през същия период от време през 2020 г., с голямо увеличение и при бройлери, представляващо 15% от огнищата през 2021 г. в сравнение с 6% през 2020 г. Повечето (198) от огнищата на ВПИП при домашни птици в този период са докладвани от търговски стопанства, 78 от които не са имали достъп на открито и пораждат загриженост относно прилаганите мерки за биологична сигурност (PAFF 2022B).

Очаква се да продължи откриването на вируса в Североизточна и Югоизточна Европа през следващите месеци, след пристигането на мигриращи водолюбиви птици, като може да се очаква, че **епизоотията ще се разрасне извън южните и западните си граници, наблюдавани в предишни сезони.** Повишено ниво на откриване на ВПИП се наблюдава при **сива и белобуза гъска**, първоначално наблюдавано през сезона 2020/21 и се очаква да продължи и през сезона 2021/22 г.

В светлината на това, ЕОБХ в момента е в процес на **преразглеждане на списъка на целевите видове прелетни водолюбиви птици за нуждите на пасивния надзор (PAFF 2022B).**

При местните синантропни непрелетни диви птици се очакват повече НРАІ Н5 инфекции и при потенциалните им видове посредници. НРАІ Н5 ще продължи да циркулира както при възприемчиви мигриращи водолюбиви птици, така и в местните немигриращи птици в рамките на Европа и Обединеното кралство през следващите няколко месеца, като по-голям брой събития вероятно ще бъдат наблюдавани при водолюбивите птици. **Следователно нивото на риск на НРАІ Н5 при дивите птици се поддържа от ВИСОКО до МНОГО ВИСОКО.**

Рискът от излагане на домашни птици в Европа и Обединеното кралство продължава да е на **СРЕДНО ниво** (с ниска несигурност), където се прилага добра биосигурност и на **ВИСОКО ниво** (с ниска несигурност), където биосигурността е неоптимална.

Собствениците на птици следва да бъдат бдителни и да предприемат необходимите мерки за биологична сигурност на фермите.

Всички птици следва да се отглеждат на закрито, да се изключат по възможност контакти с диви птици и да се следват строги мерки за биологична сигурност, за да се ограничи разпространението и да се намали възможността за проникване на болестта.

Особено важно е строго спазване на **добрите практики за биологична сигурност**, като непрекъснато се преразглеждат за по-нататъшно подобрене.

Трябва да се обърне специално внимание, за да се гарантира спазването на прегледаните планове за действие при извънредни ситуации (contingency plans), като редовните проверки за поддръжка и ремонти се извършват незабавно върху покривите и стените на сградите – особено след вредите, причинени от зимните условия.

Следва да се поддържа една по-висока бдителност от страна на собствениците и персонала в птицефермите, като се припомнят добрите практики за биологична сигурност, за да се предотврати проникването на вируса.

Специално внимание трябва да се отдели на дезинфекцията при внасянето във фермата на оборудване и материали, които може да са замърсени след експозицията на околната среда, докато се съхраняват навън.

На 24 ноември 2021 г. ръководителите на ветеринарни служби в Англия, Шотландия, Уелс и Северна Ирландия обявиха мерките за заселване, които влязоха в сила на 29 ноември 2021 г. Понастоящем законовото изискване към всички стопани на птици е да държат птиците си на закрито, като изключват контакта с диви птици и да следват строги мерки за биосигурност, за да ограничат разпространението на болестта.

За България обезпокоителен е фактът, че у нас все още надзорната система е засекала ВППН Н5 само при няколко диви прелетни птици, а тежките седмици от зимния сезон все още предстоят.

По-подробно може да прочетете тук:

Научна информация относно Високопатогенна Инфлуенца А по птиците в Обединеното кралство и Европа

<https://corhv.government.bg/%D0%97%D0%9E%D0%9E%D0%98%D0%9D%D0%96-%D0%94-%D0%A0-%D0%9D%D0%90%D0%94%D0%95%D0%96%D0%94%D0%90-%D0%9B%D0%A3%D0%9A%D0%90%D0%9D%D0%9E%D0%92%D0%90-%D0%9E%D0%9D%D0%A1:-%D0%9D%D0%90%D0%A3%D0%A7%D0%9D%D0%90-%D0%98%D0%9D%D0%A4%D0%9E%D0%A0%D0%9C%D0%90%D0%A6%D0%98%D0%AF-%D0%BE%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE-%D0%92%D0%B8%D1%81%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%BF%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%B3%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B0-n-27-1726>

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056

Други научни становища и актуална информация от областта на здравето, хуманното отношение и благосъстоянието на животните, антимикробната резистентност, както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига:

Както и други материали:

<http://corhv.government.bg/>

<http://corhv.government.bg/?cat=27>

<http://corhv.government.bg/?cat=71>

Използвана литература:

Updated Outbreak Assessment #10; DEFRA UK; Disease Report Highly pathogenic avian influenza (HPAI) in the UK and Europe; 17 January 2022; Ref: VITT/1200 HPAI in the UK and Europe;

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1048319/hpai-europe-update-10-220117.pdf

Europe faces largest bird flu epidemic ever; Author: Kirsten Graumans/ANP; Health, News Jan 4, 2022; PoultryWorld;

<https://www.poultryworld.net/Health/Articles/2022/1/Europe-faces-largest-bird-flu-epidemic-ever-837982E/>

New bird flu variants „difficult and riskier”; Natalie Berkhout, Freelance journalist; Health News Jan 18, 2022; PoultryWorld;

[https://www.poultryworld.net/Health/Articles/2022/1/New-bird-flu-variants-difficult-and-riskier-](https://www.poultryworld.net/Health/Articles/2022/1/New-bird-flu-variants-difficult-and-riskier-842649E/?utm_source=tripolis&utm_medium=email&utm_term=&utm_content=&utm_campaign=poultry_world)

[842649E/?utm_source=tripolis&utm_medium=email&utm_term=&utm_content=&utm_campaign=poultry_world](https://www.poultryworld.net/Health/Articles/2022/1/New-bird-flu-variants-difficult-and-riskier-842649E/?utm_source=tripolis&utm_medium=email&utm_term=&utm_content=&utm_campaign=poultry_world)

Bird flu genetic make-up different from previous years; by Tony McDougal Freelance Journalist; HealthNews Jan 3, 2022; PoultryWorld;

<https://www.poultryworld.net/Health/Articles/2022/1/Bird-flu-genetic-make-up-different-from-previous-years-837779E/>

27.01.2022 г.

Проф. Георги Георгиев, д.в.м.н.

д-р Мадлен Василева